

Хората край Вардар осъзнават историческата истина за страната си

В Скопие ще има български университети

Все повече македонски студенти ще учат в София, твърди Горан Теофски

Горан Теофски е роден на 2.12.1979 г. във Велес, Република Македония. Учи история в СУ "Св. Климент Охридски" от 2001 г. Български гражданин от 2003 г. Възстановител, издател и главен редактор на "Вардаръ" - вестник на студентите от Македония в България.

- Горане, колко са студентите от Македония, които учат в България?

- Приблизително 11 000 македонски студенти се обучават в университетите в Република България. А броят на завършилите е вече над 2000. Интересът сред младите хора в Македония за обучение в България от година на година все повече нараства. Миналата година кандидатстваха 3000 младежи. Аз съм убеден, че и тази година броят им ще е същият.

- На какво се дължи този силен интерес у младите хора в Македония да получат висше образование в България?

- В миналото всички македонски учители, писатели, поети, революционери, дейци получаваха висшето си образование в България и се връщаха да работят в Македония. Това е основният факт, който съществува в съзнанието на младите хора в Македония, въпреки лъжите на официалните историци в Република Македония. Вторият момент са дипломите. Дипломите на елитните български университети се признават в целия свят докато дипломите на македонските университети - почти никъде. В България македонските студенти получават по-качествено образование.

Третият стимул за македонските младежи да следват в България са високите семестриални такси в македонските университети. Там е много трудно да се взима стипендия, а тук македонските студенти, приети държавна поръчка, получават всеки месец по 90 лв. стипендия. Четвъртото, което привлича тук нашите младежи, е разликата в развитието на Македония и България. През последните 14 години положението в Македония постоянно се влошава. Проблемите са тотални: икономически, политически, национално-исторически, социални. След войната (с албанските сепаратисти - б.а.) младите хора не се чувстват сигурно дори в столицата Скопие, да не говорим за Тетово, Гостивар, Струга.

Същевременно България става все по-стабилна и перспективна. Хората тук са културни, толерантни, отворени към другите.

Петият момент е най-важният. Това е променящото се национално съзнание сред младите хора от Македония. Те чувстват, че сме един и същ народ но не смеят да говорят за това. И не толкова поради страх, колкото поради липса на знания по въпроса. Благодарение на македонските студенти техните съграждани, приятели, роднини научават много неща, споделят си информацията за България и постепенно променят своето мислене.

- Много от младите хора, идващи да учат в България, са индоктринирани от идеите на македонизма. Настъпват ли промени след неколкогодишния престой в България?

- Вярно е, че голяма част от младите хора, идват в България като македонисти. Но това е защото така учат в основните и средните училища, така четат по вестниците, така гледат от телевизията, такава музика слушат, така се възпитават от символите и паметниците, и следователно така си говорят.

Сега има два вида македонисти - едните говорят за ВМРО и Македония, а другите жалят за Югославия. Разликата между тях е, че първите по-бързо се осъзнават като българи, а вторите малко по-късно. Младежите не са виновни, на всички е ясно, че бивша Югославия, за да унищожи българщината в Македония, създаде македонизма и възпитаваше у хората антибългарски настроения. За съжаление това продължава и в днешна Македония. Но всеки македонски студент тук, след като се върне в Македония, ще бъде най-ревностният българин. Това е нещо естествено. Защото докато е бил в България, той живее, учи и се весели с българските си връстници, много добре е опознал българската култура, навици, обичаи. Когато се върне в Македония, България ще му липсва. Всеки българин, който иска да помогне, трябва да знае, че когато срещне македонист, трябва да се държи като лекар с болен човек. Болният човек има си мъка и тя го боли. Лекарят трябва да е мъдър, толерантен и да има силно лекарство - в случая знания - за да го излекува.

- Как македонските власти се отнасят към учещите се в България?

- Проюгославските служители от службите за сигурност масово разпитват македонските студенти в Република България. Стотици македонски студенти, учещи в България, са били извиквани чрез приятели или роднини на разпит. Това е ставало по незаконен начин, без покани, подписани от прокурора, като чисто "приятелски" срещи. Два главни въпроса са били задавани на всеки студент - какво мислите за историята, българите казват, че ние, македонците, сме били българи.

В последния брой на вестник "Вардаръ" ние описахме подробно за такива зачестили напоследък прояви, при което предупредихме македонските полицаи, че ако продължат такива незаконни "разговори" съгласно устава на организацията ние ще публикуваме имената, адреса и телефона на служителите, извършили разговора, ще публикуваме самия разговор със студента, ще уведомим американското посолство, ще уведомим Министерството на външните работи на България, ще уведомим европейския институт за защита на човешките права и ще поискаме правна защита от тях.

- Признават ли се дипломите от български учебни заведения в Македония и намират ли си лесно работа завършващите български висши учебни заведения?

- След дълги години бюрократично-административни занимания пред вратите на македонските институции дипломите на досега завършилите в България македонски студенти се признават съгласно договора между двете държави. Иначе за работа всеки сам се оправя, както знае и умее.

Не знам обаче каква ще бъде съдбата на 30-ина македонски студенти, които следват история в България. Защото привържениците на тезата за македонизма се страхуват, че висшистите историци, завършили в България, ще бъдат все по-многобройни и ще разобличат лъжите за македонизма.

- Смятате ли, че България прави всичко възможно да улесни студентите от Македония?

- Направено е вече много, но може и още. Стипендиите, които българската държава отделя за българите от чужбина, които следват в България, трябва да бъдат по възможност увеличени. Също така от името на дружеството "Вардаръ" апелираме до българската държава съгласно европейските нормативи и стандарти и законите на Република България да се направи всичко възможно за улесняване на издаването на лични карти за пребиваване на студенти.

- Как се отнасяте към идеята елитни български ВУЗ като СУ "Св. Кл. Охридски", УНСС, Медицинска академия да имат филиали в Скопие?

- Мисля, че тази идея някой ден ще се осъществи, защото тя има вече много привърженици в Македония. Въпрос на време. Българите сме търпелив народ.

- Защо решихте да възстановите в-к "Вардаръ" - орган на студентите от Македония във времето между двете световни войни?

- Дружество и в-к "Вардаръ" защитава интересите на македонската студентска общност в България от 1920 г. насам. Негов първи председател е бил Иван Михайлов, дружеството било формирано, а вестникът издаван в чест на велешаните поети революционери Любомир Весов и Илия Кушев, убити от сърбите в Македония. Решихме, че е необходимо да го възстановим, защото македонските студенти в България имат нужда от историческа информация за тяхното минало, информация за преодоляване на административните затруднения, с които се сблъскват тук.

- Как виждате бъдещето на държавата Македония и отделно на македонизма като политическа идея?

- Македонизмът е изкуствено създадена доктрина, която в новото време няма да устои, ще се разпада. Хората в Македония ще се осъзнават, ще разберат истината за потеклото, за историята си. След време те самите ще отхвърлят заблудите. Иван Михайлов много добре описва и предвижда краха на македонизма. В книгите си той разработва и теорията за независима македонска държава като идея, за която се борим чрез ВМРО. Дали ние, българите, по примера на германците, ще живеем в една, две или три държави, е въпрос, който трябва сами да решим. Така че за в бъдеще македонската "нация" няма перспективи. Но държава Македония на живеещите там българи ще има.

Виржиния СТОЯНОВА

Взето отъ Стандартъ 24.01.2005 година безъ разрешение.